

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Δύναμη
Σημασία
καί
Θαύματά
του

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ
ΩΡΩΠΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

«Σταυρός, ὁ φύλαξ πάσης τῆς οἰκουμένης·
Σταυρός, ἡ ὠραιότης τῆς Ἐκκλησίας·
Σταυρός, βασιλέων τὸ κραταίωμα·
Σταυρός, πιστῶν τὸ στήριγμα·
Σταυρός, ἀγγέλων ἡ δόξα
καὶ τῶν δαιμόνων τὸ τραῦμα»
(Ἐξαποστειλᾶριο)

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Πρίν από είκοσι αἰῶνες ὁ σταυρός ἦταν ὄργανο ἀτιμω-
τικῆς τιμωρίας καί φρικτοῦ θανάτου. Οἱ Ρωμαῖοι καταδίκαι-
ζαν στήν ποινή τῆς σταυρώσεως τούς πιό μεγάλους ἐγκλημα-
τίες.

Σήμερα ὁ σταυρός κυριαρχεῖ σ' ὀλόκληρη τή ζωή τῶν πι-
στῶν χριστιανῶν, σ' ὀλόκληρη τή ζωή τῆς Ἐκκλησίας μας, ὡς
ὄργανο θυσίας, σωτηρίας, χαρᾶς, ἁγιασμοῦ καί χάριτος.
Ὅπως γράφει ὁ ἱερός Χρυσόστομος, «αὐτό τό καταραμένο
καί ἀποτρόπαιο σύμβολο τῆς χειρότερης τιμωρίας, τώρα ἔχει
γίνει ποθητό καί ἀξιαγάπητο». Παντοῦ τό βλέπεις. «Στήν
ἁγία Τράπεζα, στίς χειροτονίες τῶν ἱερέων, στή θεία Λει-
τουργία· στά σπίτια, στίς ἀγορές, στίς ἐρημιές καί στούς δρό-
μους· στίς θάλασσες, στά πλοῖα καί στά νησιά· στά κρεβάτια
καί στά ἐνδύματα· στούς γάμους, στά συμπόσια, στά χρυσά
καί τ' ἀσημένια σκευή· στά κοσμήματα καί στίς τοιχογρα-
φίες... Τόσο περιπόθητο σ' ὅλους ἔγινε τό θαυμαστό αὐτό
δώρο, ἡ ἀνέκφραστη αὐτή χάρη».

Πράγματι, ὅπου κι ἄν στρέψει κανεῖς τό βλέμμα του, μέσα
κι ἔξω ἀπό τόν ναό, θα δεῖ τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ. Ὡς ὄρατό,
σχηματικό σύμβολο, ἀλλά καί ὡς ἱερή χειρονομία. Τό σημεῖο
τοῦ σταυροῦ δεσπόζει στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας.

Γιατί ὁμως;

Γιατί ἀπό τότε πού πάνω στόν σταυρό καρφώθηκε καί πέ-
θανε γιά τή σωτηρία τοῦ κόσμου ὁ ἴδιος ὁ Θεός, ὁ Κύριός μας
Ἰησοῦς Χριστός, τό ὄργανο αὐτό τῆς τιμωρίας ἔγινε ὄργανο
σωτηρίας. «... Οὐ γάρ ἔτι καταδίκης ἐστὶ τιμωρία, ἀλλὰ τρο-
παιον ἐδείχθη ἡμῖν σωτηρίας», λέει ἓνα τροπάριο. Τό ἀντι-
κείμενο τῆς αἰσχύνης ἔγινε ἡ δόξα τῆς Ἐκκλησίας. Τῆς κα-
τάρας τό σύμβολο ἔγινε «ἀρᾶς τῆς ἀρχαίας λύτρον». Τῆς ὀδύ-
νης καί τοῦ θανάτου τό ξύλο ἔγινε «χαρᾶς σημεῖον» καί

«ζωῆς ταμεῖον». Καί ὅλα αὐτά ἐπειδή πάνω στό ξύλο τοῦ σταυροῦ, μαζί μέ τό πανάχραντο σῶμα Του, ὁ Κύριος κάρφωσε καί τίς ἁμαρτίες μας. Ὅπως γράφει ὁ ἅγιος ἀπόστολος Παῦλος, μᾶς χάρισε «πάντα τὰ παραπτώματα, ἐξαιείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον... προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ».

Ὁ σταυρός τοῦ Χριστοῦ μᾶς συμφιλίωσε μέ τόν οὐράνιο Πατέρα, ἀπό τόν Ὅποιο μᾶς εἶχε χωρίσει ὁ διάβολος, ἐξαπατώντας τούς προπάτορες. Ὁ σταυρός τοῦ Χριστοῦ μᾶς ἄνοιξε τή βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ἀφοῦ μέχρι τή σταύρωση Ἐκεῖνου ὁ ἄδης κατάπινε ἀχόρταγα ἀκόμα καί τούς δικαίους. Γι' αὐτό ἔχει τόση δύναμη καί χάρη, τή δύναμη καί τή χάρη τοῦ Χριστοῦ, πού, ὅταν σταυρώθηκε, τή μεταδίδασε μέ τρόπο μυστικό καί ἀκατάληπτο στόν τίμιο σταυρό Του, ὅπως σοφά μᾶς λέει καί ἡ ὑμνολογία: «Ὁ σταυρός σου, Χριστέ, εἰ καί ξύλον ὁράται τῇ οὐσίᾳ, ἀλλά θεῖαν περιδέβληται δυναστείαν καί αἰσθητῶς τῷ κόσμῳ φαινόμενος, νοητῶς τὴν ἡμῶν θανατουργεῖ σωτηρίαν...».

Ὁ σταυρός, λοιπόν, ἔγινε τό σύμβολο τοῦ ἴδιου τοῦ Χριστοῦ, σύμβολο πού τρέμουν τά δαιμόνια.

* * *

Ἄν εἶναι, ὅμως, πράγματι ἔτσι, γιατί τότε ὑπάρχουν ἄνθρωποι πού ἀρνοῦνται, ἀποστρέφονται καί ἀτιμάζουν τόν σταυρό; «Πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν», γράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, «οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια!...».

Πράγματι, ὀρισμένοι αἰρετικοὶ εἶναι «ἐχθροὶ τοῦ σταυροῦ». Ὁ σταυρός, λένε, εἶναι ὄργανο ἐγκλήματος, καί ἀποτελεῖ εἰδωλολατρεία ἢ ἀπόδοση σ' αὐτόν τιμῆς. Ὑποστηρίζουν μάλιστα πὼς ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία δέν χρησιμοποιοῦσε τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ.

Ἡ ἀποψη αὕτη εἶναι πλανεμένη. Πρῶτον, ἐπειδή ἡ Ἐκκλησία μας δέν τιμᾷ τόν σταυρό σάν ἓνα τυχαῖο γεωμετρικὸ σχῆμα. Δεύτερον, ἐπειδή ἡ τιμὴ πρὸς τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ ἔχει τὴν ἀρχὴ της στοὺς ἀποστολικούς ἤδη χρόνους. Τρίτον,

ἐπειδὴ ὁ ἴδιος ὁ Θεός φανέρωσε μέ ὑπερφυσικά γεγονότα, σέ διάφορες περιπτώσεις καί ἐποχές, ὅτι ὁ σταυρός ἀποτελεῖ τό σύμβολό Του. Καί τέταρτον, ἐπειδὴ μέ τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ ἐγίναν καί γίνονται ἐξαισία θαύματα.

Ἔας πάρομε, ὅμως, τά πράγματα μέ τή σειρά.

Α΄. Ἡ Ἐκκλησία μας δέν τιμᾷ τόν σταυρό αὐτόν καθεαυτόν, σάν ἀπλό σχῆμα, ἀποδεσμευμένο ἀπό τόν ἐσταυρωμένο Κύριο. Αὐτό θά ἦταν πράγματι εἰδωλολατρία. Ἐλλά τόν τιμᾷ ὡς σύμβολο τῆς μεγάλης θυσίας τοῦ Χριστοῦ, ἀπό τήν ὁποία ἀπορρέουν ἡ χάρη, ὁ ἁγιασμός καί ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Τόν ἀσπάζεται καί τόν προσκυνᾷ ὡς τό σημεῖο τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου (Ματθ. 24:30), πού ἔχει προσλάβει μυστικά καί ἀκατάληπτα, ὅπως εἶπαμε, τή χάρη καί τή δύναμή Του.

Βλέποντας ὁ πιστός τό σχῆμα τοῦ σταυροῦ, κάνοντας τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ, προσκυνώντας τόν «*τύπον*» καί τό σύμβολο τοῦ σταυροῦ, βλέπει μέ τά μάτια τῆς ψυχῆς του καί προσκυνᾷ τόν ἐσταυρωμένο Ἰησοῦ. «Δέν ἀσπαζόμαστε τόν σταυρό σάν Θεό, ἀλλά δείχνοντας τή γνήσια διάθεση τῆς ψυχῆς μας πρὸς τόν Ἐσταυρωμένο», γράφει ὁ ἅγιος Ἰερώνυμος. Καί ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός διευκρινίζει ὅτι, ἐκτός ἀπό τό τίμιο Ἐύλο, «προσκυνοῦμε καί τόν *τύπο* τοῦ τιμίου καί ζωοποιοῦ σταυροῦ, ἄν καί εἶναι ἀπό διαφορετική ὕλη κατασκευασμένος, ὄχι βέβαια τιμώντας τήν ὕλη – μή γένοιτο –, ἀλλά τόν *τύπο*, ὡς σύμβολο τοῦ Χριστοῦ». Πόσο δίκιο ἔχουν οἱ ἅγιοι Πατέρες, θά διαπιστώσουμε παρακάτω, ἐξετάζοντας τήν ἁγιαστική καί θαυματουργική δύναμη τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ.

Β΄. Ἡ ἀρχή τῆς τιμῆς πρὸς τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ χάνεται στά βάθη τῆς χριστιανικῆς ἀρχαιότητος, μιᾶς καί μᾶς παραδίδεται ἀπό τούς ἀποστολικούς χρόνους.

ἘΟ ἅγιος ἀπόστολος Παῦλος διακηρύσσει: «*Ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἔμοι κόσμος ἐσταύρωται ἀγῶν τῷ κόσμῳ*».

Ἦ ὁ ἅγιος ἀπόστολος Πέτρος καταδικάστηκε σέ θάνατο σταυρικό, ὅπως ὁ Κύριος. Τόσο τιμοῦσε, ὅμως, τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ, ὥστε ἰκέτευε τούς δημίους του: «Δέν εἶμαι ἄξιος νά μέ σταυρώσετε ὄρθιο, ὅπως τόν Χριστό μου. Ἐκεῖνος σταυρώθηκε ἔτοι γιά νά βλέπει στή γῆ, ἐπειδή θά πήγαινε στόν ἅδη νά ἐλευθερώσει τίς ψυχές, πού θρίζονταν ἐκεῖ. Ἐμένα, ὅμως, νά μέ σταυρώσετε μέ τό κεφάλι κάτω, γιά νά βλέπω τόν οὐρανό, ὅπου πρόκειται νά πάω».

Ἦ ὁ ἅγιος ἀπόστολος Ἄνδρέας ὁ πρωτόκλητος, ὅταν ἀντίκρισε τόν σταυρό τοῦ μαρτυρίου του (σχήματος Χ), ἀναφώνησε μέ δέος καί συγκίνηση: «Χαῖρε, σταυρέ, πού μέ τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ ἀγιάστηκες καί μέ τά μέλη του, σάν μέ μαργαριτάρια, στολίστηκες! Πρίν καρφωθεῖ ἐπάνω σου ὁ Κύριός μου, ἦσουν φοβερός γιά τούς ἀνθρώπους. Τώρα, ὅμως, ὄλοι οἱ πιστοί γνωρίζουν πόση χάρη εἶναι κρυμμένη μέσα σου. Ἄφοβα καί χαρούμενα σέ πλησιάζω. Πρόθυμα δέξο με κι ἐσύ, τόν μαθητή τοῦ ἐσταυρωμένου Χριστοῦ... Ὡ μακάριε καί παμπόθητε σταυρέ, πάρε με ἀπό τούς ἀνθρώπους καί παράδωσέ με στόν Δάσκαλό μου!».

Τήν ἀρχαιότητα τῆς χρήσεως τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ ἐπιβεβαιώνει καί ἓνας ἀπό τούς μεγάλους ἀπολογητές, ὁ Γερτυλλιανός (περίπου 160-220), πού γράφει: «Ὅπουδήποτε κι ἂν πρόκειται νά φτάσουμε, γιά ὅπουδήποτε κι ἂν πρέπει νά ξεκινήσουμε, ὅταν φτάνουμε καί ὅταν ξεκινᾶμε, ὅταν βάζουμε τά ὑποδήματά μας, ὅταν πλενόμαστε, ὅταν τρώμε, ὅταν ἀνάβουμε τό λυχνάρι, ὅταν πέφτουμε στό κρεβάτι, ὅταν καθόμαστε στό σκαμνί, ὅταν ἀρχίζουμε κάποια συζήτηση, κάνουμε στό μέτωπό μας τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ» (De corona, 3, 11).

Γ. Ἦ ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, μέ ὑπερφυσικά γεγονότα καί θαυμαστές ἀποκαλύψεις, φανέρωσε σέ διάφορες περιστάσεις, μέ τρόπο κραυγαλέο, πώς τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ ἀποτελεῖ τό σύμβολό Του καί τό ἀήττητο τρόπαιο τῶν πιστῶν. Θά ἀναφερθοῦμε σ' ἐλάχιστα παραδείγματα, ἀπό τά ἀναρίθμητα πού διασώξουν ἢ Ἐκκλησιαστική Ἱστορία, οἱ ἅγιοι Πατέρες καί τά συναξάρια.

1. Ὁ γνωστός ἐκκλησιαστικός ἱστορικός Εὐσέβιος Καισαρείας († 340), σύγχρονος τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, περιγράφει ἐναργέστατα καί ἀδιάψευστα τό πασίγνωστο περιστατικό τῆς ἐμφάνισέως στόν ἅγιο τοῦ φωτεινοῦ σταυροῦ μέ τήν ἐπιγραφή «*ἐν τούτῳ νίκα*», καί μάλιστα μέρα μεσημέρι, μέ μάρτυρες ὅλους τούς ἄνδρες τοῦ στρατεύματός του.

2. Ἐκτός ἀπό τήν παραπάνω ὑπερφυσική φανέρωση τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ, ἔγινε καί μιᾶ ἄλλη, πάλι μπροστά σέ ἀναρίθμητους αὐτόπτες μάρτυρες, ὅταν βασιλιάς ἦταν ὁ Κωνσταντίνος, γιός τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, καί ἀρχιεπίσκοπος Ἱεροσολύμων ὁ ἅγιος Κύριλλος. Τό θαῦμα διηγεῖται ὁ ἴδιος ὁ ἅγιος στόν βασιλιά μέ μιᾶ ἐπιστολή του, στήν ὁποία ἀναφέρει ὅτι τήν ἡμέρα ἐκείνη (7 Μαΐου 346, περίοδος Πεντηκοστῆς), γύρω στήν τρίτη ὥρα (9 π.μ.), φάνηκε στόν οὐρανό τό σημείο τοῦ τιμίου σταυροῦ, τεράστιο, ὀλοφώτεινο, ἐκτεινόμενο ἀπό τόν ἅγιο Γολγοθά μέχρι τό ὄρος τῶν Ἑλαιῶν. Δέν τό εἶδαν ἕνας καί δύο, ἀλλά ὅλοι οἱ κάτοικοι τῶν Ἱεροσολύμων. Καί δέν φάνηκε γιά μιᾶ στιγμή μόνο, ἀλλά γιά ὄρες πολλές κρεμόταν στό στερέωμα. Καί ἦταν τόσο λαμπρό, ὥστε ξεπερνοῦσε στή λάμψη τίς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου, γι' αὐτό καί μποροῦσαν νά τό δοῦν φανερά μέρα μεσημέρι. Βλέποντας αὐτό τό θαῦμα ὁ λαός τῆς πόλης ἔτρεξε στόν ναό τῆς Ἀναστάσεως. Ὅλοι ἔσπευσαν νά δοξάσουν μ' ἕνα στόμα τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό, ἔχοντας τώρα διδαχθεῖ ἀπό τά ἴδια τά πράγματα ὅτι τό πανευσεβές δόγμα τῶν χριστιανῶν δέν στηρίζεται σέ ἀνθρώπινη σοφία, πού πείθει μέ τά λόγια καί τή λογική, ἀλλά στίς ἀποδείξεις πού δίνουν τά πνευματικά χαρίσματα καί οἱ θαυματουργικές δυνάμεις. Καί τό δόγμα δέν κηρύσσεται μόνο ἀπό ἀνθρώπους, ἀλλά μαρτυρεῖται καί ἀπό τόν ἴδιο τόν Θεό, ἀπό τόν οὐρανό.

Τήν ἀνάμνηση «*τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος σημείου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ*» ἐορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας στίς 7 Μαΐου, ἡμέρα τῆς ἐμφάνισέως του.

3. Ὁ ἅγιος μεγαλομάρτυς Εὐστάθιος (20 Σεπτεμβρίου) ἀξιώθηκε νά δεῖ ἕνα θαυμαστό ὄραμα, χάρη στό ὁποῖο μεταστράφηκε ἀπό τήν εἰδωλολατρία στή χριστιανική πίστη. Συ-

νετός, ἐγκρατής, φιλόανθρωπος καί φιλοδίκαιος, ἄν καί εἰδωλολάτρης, ὁ ἅγιος Εὐστάθιος (πού λεγόταν τότε Πλακίδας) εἴλκυσε πάνω του τή χάρη τοῦ Χριστοῦ, πού τοῦ ἀποκαλύφθηκε μέ παράδοξο τρόπο. Συγκεκριμένα, ἐνῶ μιὰ μέρα κυνηγοῦσε στό δάσος, βλέπει ἀπό μακριά ἕνα ὠραιότατο καί μεγαλόσωμο ἐλάφι, πού, ἐνῶ ἔφευγε, γύριζε κάθε τόσο τό κεφάλι καί τόν παρατηροῦσε κατάματα. Ὁ ἅγιος σπηρούνησε τό ἄλογό του γιά νά τό φτάσει, ἀλλά δέν μπόρεσε. Ἐτρεξαν πίσω του καί οἱ σύντροφοί του, ἀλλά μάταια. Ὑστερ' ἀπό ὦρα ἀναγκάστηκαν νά ἐγκαταλείψουν τήν προσπάθεια, γιατί τά ἄλογά τους εἶχαν ἐξαντληθεῖ. Μόνο ὁ ἅγιος ἐπέμεινε νά καλπάζει πίσω ἀπό τό ἀκούραστο ἐλάφι. Τελικά, καταϊδρωμένοι αὐτός καί τό ἄλογό του, ἔφτασαν μπροστά σ' ἕνα μεγάλο χάσμα. Τό ἐλάφι εὐκολα πήδηξε ἀπέναντι, ὅπου στάθηκε καί κοίταζε τόν ἅγιο. Τό ἄλογο, ὅμως, δέν μπορούσε νά πηδήξει, καί ἀναγκάστηκε νά σταματήσει. Τότε, μέ ἀπερίγραπτη ἔκπληξη, βλέπει ὁ ἅγιος ἀνάμεσα στά κέρατα τοῦ ἐλαφιοῦ ἕναν ὑπέρολαμπρο φωτεινό σταυρό, πού ἔφερε τόν ἐσταυρωμένο Κύριο, καί ἀκούει μιὰ φωνή νά τοῦ λέει: «Γιατί, Πλακίδα, μέ κυνηγᾷς; Ἐγώ εἶμαι ὁ Χριστός, πού δέν μέ γνωρίζεις, ἀλλά μ' εὐαρεστεῖς μέ τά καλά σου ἔργα. Γιά χάρη σου, λοιπόν, φάνηκα πάνω σ' αὐτό τό ἐλάφι. Οἱ ἐλεημοσύνες καί οἱ καλές σου πράξεις μέ εὐχαρίστησαν. Γι' αὐτό κι ἐγώ σοῦ φανερώθηκα, γιατί δέν εἶναι δίκαιο ἕνας ἄνθρωπος σάν κι ἐσεῖνα νά μή γνωρίζει τήν ἀλήθεια...». Αὐτά καί ἄλλα πολλά τοῦ εἶπε ὁ Κύριος, πρὶν τόν στείλει στόν ἐπίσκοπο τοῦ τόπου, ὁ ὁποῖος τόν βάπτισε μαζί μέ ὀλόκληρη τήν οἰκογένειά του, δίνοντάς του τό ὄνομα Εὐστάθιος.

Τρία ἀπό τά ἀναρίθμητα παραδείγματα θεϊκῶν ἀποκαλύψεων, σχετικά μέ τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ, εἶναι ὅσα ἀναφέραμε πιό πάνω, μέ τά ὁποῖα διδασκόμαστε ὅτι τό σημεῖο αὐτό εἶναι ἡ σφραγίδα τοῦ Χριστοῦ.

Γιά νά αἰτιολογηθεῖ μέ περισσότερα στοιχεῖα ἡ τιμή πού ἀποδίδει στόν σταυρό ἡ Ἐκκλησία, καί γιά νά φανεῖ παραστατικά ἡ δύναμη τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ ὡς σημείου τοῦ Χριστοῦ, θά διηγηθοῦμε παρακάτω μερικά σποραδικά θαύ-

ματα –τά πιά πολλά από τούς βίους τῶν ἁγίων–, πού ἔγιναν κατά καιρούς μ' αὐτό τό πανιέρο σύμβολο.

Δ'. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος (26 Σεπτεμβρίου) θεράπευσε στήν Πάτμο τόν παράλυτο εἰδωλολάτρη ἱερέα τοῦ Ἀπόλλωνα, σφραγίζοντάς τον μέ τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ.

Ὁ ἅγιος Ἀντώνιος ὁ Μέγας (17 Ἰανουαρίου), θέλοντας νά κατασχύνει κάποιους εἰδωλολάτρες σοφούς, πού πῆγαν νά τόν πειράξουν, ἔφερε μπροστά τους μερικούς δαιμονισμένους καί εἶπε: «Ἡ καθαρίστε τους ἐσεῖς μέ τούς συλλογισμούς σας καί μ' ὅποιαδήποτε ἄλλη τέχνη ἢ μαγεία θέλετε, ἐπικαλούμενοι τά εἰδωλά σας, ἦ, ἂν δέν μπορεῖτε, παραιτηθεῖτε ἀπό τήν πολεμική ἐναντίον μας, καί θά δεῖτε τή δύναμη τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ!». Καί τήν ἴδια στιγμή ἐπικαλέστηκε τόν Κύριο, σφραγίζοντας τούς δαιμονισμένους τρεῖς φορές μέ τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ. Ἀμέσως ἐκεῖνοι ἐλευθερώθηκαν ἀπό τά δαιμόνια καί σηκώθηκαν θεραπευμένοι, δοξάζοντας τόν Θεό.

Ὅταν ὁ ἅγιος Ἐπιφάνιος Κύπρου (12 Μαΐου) ἦταν ἀκόμα μικρό δεκάχρονο παιδί, ἕνα ἀτίθασο γαϊδούρι τόν τραυμάτισε σοβαρά στόν μηρό καί τόν ἔριξε χάμω, ἀνίκανο πιά νά σηκωθεῖ. Τότε ἕνας εὐσεβῆς χριστιανός, ὁ Κλεόβιος, τόν σταύρωσε τρεῖς φορές στό χτυπημένο μέλος, καί ἀμέσως ὁ μικρός Ἐπιφάνιος γιαιτρεύτηκε καί σηκώθηκε. Ὁ ἴδιος ὁ ἅγιος, πολύ ἀργότερα, σταύρωσε τρεῖς φορές ἐπίσης τή θυγατέρα τοῦ βασιλιᾶ τῆς Περσίας καί τήν ἀπάλλαξε τήν ἴδια στιγμή ἀπό τό δαιμόνιο πού τή βασάνιζε.

Ὁ ἅγιος Βασίλειος ὁ μέγας (1 Ἰανουαρίου), ὅταν ὁ ἀρειανός βασιλιάς Οὐάλης διέταξε νά παραδοθεῖ ὁ καθεδρικός ναός τῆς Νίκαιας στούς ἀρειανούς, ζήτησε ν' ἀφήσουν τόν Θεό ν' ἀποφανθεῖ γιά τό ζήτημα. Πρότεινε νά κλείσουν τόν ναό, κι ἔπειτα νά προσεχηθοῦν τόσο οἱ ἀρειανοί ὅσο καί οἱ ὀρθόδοξοι. Κι ἂν ἀνοίξει μέ τήν προσευχή τῶν ὀρθοδόξων, νά παραμείνει σ' αὐτούς. Ἀλλιῶς, ἂν δηλαδή ἀνοίξει μέ τήν προσευχή τῶν ἀρειανῶν ἢ ἀκόμα κι ἂν δέν ἀνοίξει καθόλου, νά τόν πάρουν οἱ ἀρειανοί. Ἔτσι κι ἔγινε. Ἀλλά οἱ προσευχές τῶν αἱρετικῶν δέν καρποφόρησαν. Ἀντίθετα, μόλις ὁ ἅγιος

Βασίλειος σχημάτισε τρεις φορές τό σημείο τοῦ σταυροῦ πάνω στήν κλειστή πύλη τοῦ ναοῦ, λέγοντας, «*Εὐλόγητός ὁ Θεός τῶν χριστιανῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων*», ἀμέσως ἔσπασαν οἱ μοχλοὶ κι ἀνοίχτηκαν τὰ θυρόφυλλα. Ἔτσι ἡ ἐκκλησία παρέμεινε στους ὀρθοδόξους.

Ἡ ἁγία Βασίλισσα (3 Σεπτεμβρίου), ὅταν ὁ ἡγεμόνας τῆς Νικομήδειας Ἀλέξανδρος τὴν ἔριξε μέσα σ' ἓνα καμίνι, σφραγίστηκε μέ τό σημείο τοῦ σταυροῦ καί δέν πειράχτηκε καθόλου ἀπό τή φωτιά.

Μέ τό σημείο τοῦ σταυροῦ γιάτρευε ὅλους τοὺς ἀρρώστους, πού ἔτρεχαν κοντά του γιά νά βροῦν τὴν ὑγεία τους, ὁ ἅγιος Θαλλέλαιος (20 Μαΐου).

Μέ τό σημείο τοῦ σταυροῦ ὁ ὄσιος Ἀνδρέας ὁ διά Χριστόν σαλός (28 Μαΐου) καί ὁ ἅγιος Ζαχαρίας ὁ σκυτοτόμος (17 Νοεμβρίου) ἄνοιγαν τίς νύχτες τίς κλειδωμένες πύλες τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅπου πῆγαιναν καί προσεύχονταν κρυφά ἀπό τοὺς ἀνθρώπους, καί μέ τόν ἴδιο τρόπο τίς ἐκλείναν πάλι φεύγοντας.

Ἄλλά δέν ἔχουν τέλος τὰ θαύματα τοῦ σταυροῦ.

Ἕνα διαρκές, ἐπαναλαμβανόμενο θαῦμα εἶναι τοῦ ἁγιοσμοῦ. Μόνο ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἡ κιβωτός τῆς Ἀλήθειας, ἔχει αὐτό τό θεϊκό δῶρο καί προνόμιο. Μόνο ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει ἁγιασμό. Μέ τὴ σταυροειδὴ εὐλογία τοῦ ἱερέα καί τὴν τριπλὴ σταυροειδὴ βύθιση τοῦ σταυροῦ στό νερό, αὐτό ἀγιάζεται καί γίνεται «*ἰαματικὸν ψυχῶν καὶ σωμάτων, καὶ πάσης ἀντικειμένης δυνάμεως ἀποτρεπτικόν*», ἐνῶ, ἐπιπλέον, παραμένει ἀκέραιο καί ἀναλλοίωτο μέσα στόν χρόνο!

Ἔχει δίκιο, λοιπόν, ὁ ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κρονστάνδης, ὅταν γράφει: «Ὁ σταυρός εἶναι εἰκόνα τοῦ ἑσταυρωμένου Χριστοῦ, τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτό καί τό σημείο του, καί ἡ σκιά του ἀκόμα μόνο, προκαλοῦν τρόμο στους δαίμονες, γιατί εἶναι τό σημείο τοῦ Χριστοῦ, γιατί εἶναι ἡ σκέπη τοῦ ἑσταυρωμένου. Γι' αὐτό ἀρκεῖ νά βυθίσει κανεῖς τόν σταυρό στό νερό γιά νά τό ἀγιάσει. Ὅστερ' ἀπ' αὐτό, τό νερό γίνεται ἰαματικό καί διώχνει τὰ δαιμόνια».

* * *

Μέ ὅλα ὅσα πολύ συνοπτικά ἐκθέσαμε ὡς ἐδῶ, αἰτιολογεῖται καί κατανοεῖται ἀπόλυτα ἡ μεγάλη τιμή μέ τήν ὁποία περιβάλλει ἡ Ἐκκλησία μας τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ, καθώς καί ἡ συχνότατη χρήση του τόσο στή θεία λατρεία ὅσο καί στήν καθημερινή ζωή τῶν πιστῶν:

Σ' ὄλες τίς κινήσεις τοῦ λειτουργοῦ, κατά τήν τέλεση τῆς θείας Λειτουργίας, ἀπό τό «*Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία*» μέχρι τό «*Δι' εὐχῶν*», κυριαρχεῖ τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ.

Σ' ὄλες τίς λατρευτικές πράξεις καί τελετές, ὅπου γίνεται λόγος γιά εὐλογία, κατά τήν ἄγραφη παράδοση τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νά σχηματίζεται ἀπό τόν ἱερέα «*σταυροῦ τύπος*».

Ἔοπου κι ἄν στρέψει κανεῖς τό βλέμμα του, μέσα κι ἔξω ἀπό τόν ὀρθόδοξο ναό, θά δεῖ τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ ἀποτυπωμένο: στή ναοδομία, στήν εἰκονογραφία, στήν ἐκκλησιαστική διακοσμητική, στά λειτουργικά βιβλία, στά ἱερά ἄμφια καί σκεύη...

Ἄλλά καί στήν καθημερινή μας ζωή ὅλοι οἱ πιστοί διαφυλάσσουμε ὡς πολύτιμη πνευματική καί ἁγιαστική παρακαταθήκη τήν ἱερή συνήθεια τῆς χρήσεως τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ.

Οἱ εὐσεβεῖς χριστιανοί κάνουν πολύ συχνά τόν σταυρό τους: Τό πρωί πού σηκώνονται ἀπό τόν ὕπνο· στή διάρκεια ὅλων τῶν προσευχῶν τους· ὅταν φεύγουν ἀπό τό σπίτι τους· ὅταν περνοῦν μπροστά ἀπό ἱεροῦς ναούς· ὅταν ἀρχίζουν κάποια ἐργασία· ὅταν τελειώνουν τήν ἐργασία· πρὶν πιοῦν νερό ἢ ἄλλο ποτό· πρὶν ἀπό τό φαγητό· μετά τό φαγητό· πρὶν κατακλιθεῖν γιά ὕπνο· ὅταν ἀκούσουν εἴτε εὐχάριστη εἴτε δυσάρεστη εἴδηση... Σέ κάθε περίπτωση, εὐκαιρα-ἄκαιρα, τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ!... Ἡ ἡμέρα τοῦ πιστοῦ ἀρχίζει –καί πρέπει ν' ἀρχίζει– μέ τόν σταυρό καί τελειώνει μέ τόν σταυρό. Ἄλλά καί ἀντίστροφα, ἡ νύχτα του ἀρχίζει καί τελειώνει πάλι μέ τόν σταυρό.

Πολλές φορές ἐπίσης οἱ χριστιανοί καταφεύγουν στόν ναό, ἀναζητώντας τόν ἱερέα γιά νά τούς «σταυρώσει», δηλαδή νά τούς εὐλογήσει σταυροειδῶς (εἴτε μέ σταυρό εἴτε μέ ἄλλο ἱερό σκεῦος ἢ ἄμφιο), προκειμένου νά ἐνισχυθοῦν ἐναντίον τῶν

πειρασμῶν ἢ νά ἀνακουφιστοῦν ἀπό κάποια ἀσθένεια.

Τόσο μεγάλη εἶναι ἡ δύναμη τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ, σημείου τοῦ παντοδύναμου Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Τόσο μεγάλη εἶναι ἡ χάρη πού κλείνει μυστικά μέσα του. Ὅπως συνοπτικά καί παραστατικά διατυπώνει ὁ ἅγιος Μακάριος Μόσχας, «πολλές φορές ἔνα καί μόνο σημεῖο τοῦ σταυροῦ, πού γίνεται μέ πίστη καί ἔντονα διώματα, εἶναι ἰσχυρότερο ἀπό πολλά λόγια προσευχῆς μπροστά στόν θρόνο τοῦ Ὑψίστου. Σ' αὐτό ὑπάρχει τό φῶς πού καταυγάζει τήν ψυχή, ἡ ἱαματική δύναμη πού θεραπεύει τά ἀσθενήματα τῶν ψυχῶν καί τῶν σωματιῶν, ἡ μυστική δύναμη πού ἀντιδρᾷ σέ κάθε βλάβη. Ταράζουν τήν ψυχή σου ἀκάθαρτοι λογισμοί καί ἐπιθυμίες; Περιτειχίσου μέ τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ, διπλασίασε καί τριπλασίασε αὐτό τό τεῖχος, καί οἱ ἀκάθαρτοι λογισμοί θά δαμαστοῦν. Κατατυραννιέται ἡ καρδιά σου ἀπό τή μελαγχολία καί τή θλίψη; Σέ κυριεύει ὁ φόβος ἢ σέ περιστοιχίζουν οἱ πειρασμοί; Αἰσθάνεσαι τίς πανουργίες τῶν ἀοράτων ἐχθρῶν; Κατάφυγε σ' αὐτή τή δύναμη τοῦ σταυροῦ, καί ἡ εἰρήνη τῆς ψυχῆς θά ξαναγυρίσει, οἱ πειρασμοί θ' ἀπομακρυνθοῦν, ἡ παρηγοριά τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καί ἡ πνευματική εὐφροσύνη θά πλημμυρίσουν τήν καρδιά σου».

* * *

Ὅστερ' ἀπ' αὐτά ὁμως, εὐλογα μᾶς γεννιέται τό ἐρώτημα: Ἄν ἔχει τόση χάρη καί τόση δύναμη τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ, γιατί δέν μπορούμε κι ἐμεῖς ὅλοι ν' ἀπολαύσουμε τίς εὐλογίες καί τίς δωρεές του;

Δέν εἶναι δύσκολη ἡ ἀπάντηση: Ἐπειδή δέν τό χρησιμοποιοῦμε σωστά, ὅπως πρέπει, ὅπως θέλουν ὁ Θεός καί ἡ Ἐκκλησία. Θ' ἀναφεροῦμε ἐνδεικτικά μόνο σέ τέσσερις αἰτίες:

α) Ἴσως γιατί εἴμαστε ὀλιγόπιστοι καί χλιαροί. Δέν κάνομε τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ μέ ζωντανή πίστη στόν ἐσταυρωμένο Κύριο καί στή δύναμη τῆς χάριτος τοῦ σταυροῦ Του.

β) Ἴσως γιατί δέν ἔχουμε ταπεινοφροσύνη. Ἐτσι, ἂν ὁ Κύριος ἐνεργοποιήσει τή δύναμη τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ

Του, υπάρχει κίνδυνος νά πέσουμε σέ ύπερηφάνεια, θεωρώντας τίς συνέπειες αὐτῆς τῆς θείας δυνάμεως σάν δικά μας κατορθώματα.

γ) Ἴσως γιά τή σκληροκαρδία, τήν ἀμαρτωλότητα καί τήν ἀμετανοησία μας. Ὅπως λέει χαρακτηριστικά ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, πρέπει «νά ἔχωμεν τό χέρι μας καθαρόν ἀπό ἁμαρτίες καί ἀμόλυντο, καί τότε, ὡσάν κάνουμε τόν σταυρόν, κατακαίεται ὁ διάβολος καί φεύγει. Εἶδέ καί εἴμεσθεν μολυσμένοι μέ ἁμαρτίες, δέν πιάνεται ὁ σταυρός ὅπου κάνομεν... [καί τότε] οἱ δαίμονες δέν φοβοῦνται».

δ) Τέλος, ἴσως ἐπειδή δέν κάνουμε τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ σωστά, μέ τόν τρόπο πού μᾶς ἔχει παραδώσει ἡ ἅγια Ἐκκλησία μας, προσβάλλοντας ἔτσι τήν ἱερότητά του καί τόν ἴδιο τόν Κύριο.

Αὐτό τό τελευταῖο πρέπει νά τό προσέξουμε πολύ, πάρα πολύ. Ὅλοι μας –κληρικοί, μοναχοί καί λαϊκοί– εἴμαστε ἔνοχοι, ἄλλος λίγο ἄλλος πολύ, γιά ἀπρόσεκτη ἢ μηχανική ἢ καί ἀσεβή ἐκτέλεση τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ πάνω στό σῶμα μας.

Ὅρισμένοι κινοῦν διαστικά τό χέρι πάνω στό στήθος –ἢ καί στόν ἀέρα, χωρίς ν' ἀκουμποῦν καθόλου τό σῶμα τους–, ἄλλοτε σχηματίζοντας τρίγωνο ἢ Χ καί ἄλλοτε παίζοντας, θαρρεῖς, κιθάρα. Πῶς νά χαρακτηρίσει κανεῖς μιά τέτοια ἄσκοπη καί ἀκατανόητη κίνηση, πού φτάνει στά ὅρια τῆς βλασφημίας; Βαρύς μά ἀληθινός εἶναι ὁ λόγος τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου, πού γράφει κάπου ὅτι ὁ ἴδιος ὁ διάβολος κινεῖ τό χέρι τῶν ἀπρόσεκτων αὐτῶν χριστιανῶν, γιά νά χλευάσει τό πανίερο σύμβολο τοῦ τιμίου σταυροῦ καί γιά νά κολάσει τούς ἴδιους.

Κάποιοι χριστιανοί, πάλι, πέφτουν σέ ἄλλο σφάλμα. Εἶναι ἐκεῖνοι πού ἔρχονται στήν ἐκκλησία, στέκονται συνήθως σέ ἐμφανή σημεῖα καί ἐκεῖ, μπροστά σέ ὄλους, μέ κούφη ἐπιδεικτικότητα, σπάζουν τή μέση σέ βατιές μετάνοιες, ἀπλώνουν ἀνεξέλεγκτα τά χέρια πέρα-δῶθε καί σταυροκοποῦνται μέ κινήσεις πληθωρικές, ἀδιάκριτες, κάποτε μάλιστα καί γελοῖες...

Ἐπάρχει καί μιά τρίτη κατηγορία χριστιανῶν, πού ἀποφεύγουν ἐντελῶς νά κάνουν τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ, καί μάλιστα δημόσια. Εἶναι ἐκεῖνοι πού ντρέπονται νά ὁμολογήσουν τήν πίστη τους στόν Χριστό καί στόν σταυρό Του. Φοβούνται τήν εἰρωνεία, τήν περιφρόνηση, τή χλεύη τῶν ἀνθρώπων τοῦ κόσμου. Ἄγαποῦν, ὅπως γράφει ὁ ἅγιος εὐαγγελιστής Ἰωάννης, «τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἢπερ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ». Ἄν ἀνήκουμε σ' αὐτούς, ἅς θυμηθοῦμε τήν παραγγελία τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου, «μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ», καθώς καί τή σοβαρή προειδοποίηση τοῦ ἴδιου τοῦ Κυρίου, «πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς· ὅστις δ' ἂν ἀρνήσῃται με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτὸν καὶ γὰρ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς». Καί, πέρα ἀπ' αὐτά, ἅς συνειδητοποιήσουμε ὅτι στεροῦμε τὸν ἑαυτό μας καί ἀπὸ ἓνα πανίσχυρο ὄπλο κατὰ τῶν πειρασμῶν, τῶν παθῶν, τῶν ἀσθενειῶν καί τῶν δαιμόνων. Ἄς προσέξουμε τί μᾶς συμβουλεύει ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἱεροσολύμων: «Μὴν ντρεπόμαστε τὸν σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ. Κι ἂν ἄλλος ντρέπεται καί τὸν κρύβει, ἐσύ κάνε φανερά τὸν σταυρὸ σου, γιὰ νά δοῦν οἱ δαίμονες τό σημεῖο αὐτό τοῦ βασιλιᾶ Χριστοῦ καί νά φύγουν μακριὰ τρέμοντας. Κάνε, μάλιστα, τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ συχνά, εἴτε τρῶς, εἴτε πίνεις, εἴτε κάθεσαι, εἴτε ξαπλώνεις, εἴτε σηκώνεσαι, εἴτε μιλάς, εἴτε περπατᾷς, κοντολογίς σέ κάθε περίπτωση. Γιατί ὅποιος σταυρώνεται ἐδῶ στή γῆ, θρίσκειται νοερά πάνω στόν οὐρανό... Εἶναι μεγάλο τό φυλακτήριο. Δωρεάν τό παίρνουν οἱ φτωχοὶ καί ἄκοπα οἱ ἄρρωστοι, ἐπειδὴ ἡ χάρις του προέρχεται ἀπὸ τὸν Θεό. Εἶναι σημάδι τῶν πιστῶν καί φόβος τῶν δαιμόνων».

Πῶς, ὅμως, θά γίνει καί γιὰ μᾶς φυλακτήριο τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ; Πῶς θά γίνει στά χέρια μας φόβητρο τῶν δαιμόνων; Ἄν τό κάνουμε σωστά. Ἄν τό κάνουμε ὅπως μᾶς παραδίδει καί μᾶς διδάσκει ἡ ἅγια Ἐκκλησία μας – μέ πίστη, εὐλάβεια, συναίσθηση, ἱεροπρέπεια, ταπείνωση καί διάκριση.

Πῶς δηλαδή;

Ἄρχικὰ ἐνώνουμε τὰ τρία πρῶτα δάχτυλα τοῦ δεξιοῦ χεριοῦ, ὁμολογώντας ἔτσι τὴν πίστη μας σ' ἓνα Θεό, πού εἶναι ταυτόχρονα καί τρεῖς ὑποστάσεις, τρία πρόσωπα –ὁ Πατήρ, ὁ Υἱός καί τό Ἅγιο Πνεῦμα–, ὁμοούσια, ἐνωμένα μεταξύ τους «ἀχωρίστως» καί «ἀδιαιρέτως». Τά ἄλλα δύο δάχτυλα, πού ἀκουμποῦν στήν παλάμη, συμβολίζουν τίς δύο φύσεις, δύο θελήσεις καί δύο ἐνέργειες τοῦ Κυρίου μας, τή θεία καί τήν ἀνθρώπινη. Μ' αὐτόν τόν τρόπο ὁμολογοῦμε συμβολικά τὴν ὀρθόδοξη πίστη μας, πού βάσεις καί θεμέλια της ἀποτελοῦν τό τριαδολογικό καί τό χριστολογικό δόγμα.

Μετά φέρνουμε τό χέρι στό μέτωπο, τή σωματική περιοχή τῆς διανοητικῆς λειτουργίας, φανερώνοντας ἔτσι ὅτι ἀγαπᾶμε τόν Θεό μ' ὅλη τή διάνοιά μας καί ὅτι ἀφιερώνουμε σ' Αὐτόν ὅλες τίς σκέψεις μας.

Τό χέρι ἔρχεται ἔπειτα στήν κοιλιά. Ἔτσι δηλώνουμε συμβολικά ὅτι προσφέρουμε στόν Κύριο ὅλες τίς ἐπιθυμίες μας καί ὅλα τὰ συναισθήματά μας.

Τέλος, φέρνουμε τό χέρι στους ὤμους, πρῶτα στόν δεξιό καί μετά στόν ἀριστερό, ὁμολογώντας ἔτσι ὅτι καί κάθε σωματική μας δραστηριότητα ἀνήκει σ' Ἐκεῖνον.

Μιάν ἄλλη συμπληρωματική ἐρμηνεία, θεολογικότατη μέσα στήν ἀπλότητά της, μᾶς δίνει στήν πέμπτη διδαχή του ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός:

«Ἀκούσατε, χριστιανοί μου, πῶς πρέπει νά γίνεται ὁ σταυρός καί τί σημαίνει. Μᾶς λέγει τό ἅγιον Εὐαγγέλιον πῶς ἡ ἁγία Τριάς, ὁ Θεός, δοξάζεται εἰς τόν οὐρανόν περισσότερον ἀπό τούς ἀγγέλους. Τί πρέπει νά κάμης κι ἐσύ; Σμίγεις τά τρία σου δάχτυλα μέ τό δεξιόν τό χέρι σου καί, μήν ἠμπορώνας νά ἀνεβῆς εἰς τόν οὐρανόν νά προσκυνήσης, βάνεις τό χέρι σου εἰς τό κεφάλι σου, διατί τό κεφάλι σου εἶναι στρογγυλό καί φανερώνει τόν οὐρανόν, καί λέγεις μέ τό στόμα:

“Καθώς ἔσεῖς οἱ ἄγγελοι δοξάζετε τὴν ἁγίαν Τριάδα εἰς τὸν οὐρανόν, ἔτσι καὶ ἐγώ, ὡς δοῦλος ἀνάξιος, δοξάζω καὶ προσκυνῶ τὴν ἁγίαν Τριάδα. Καὶ καθὼς αὐτὰ τὰ δάκτυλα εἶναι τρία –εἶναι ξεχωριστά, εἶναι καὶ μαζί– ἔτσι εἶναι καὶ ἡ ἁγία Τριάς, ὁ Θεός, τρία πρόσωπα καὶ ἕνας μόνος Θεός”. Κατεβάζεις τὸ χέρι σου ἀπὸ τὸ κεφάλι σου καὶ τὸ βάνεις εἰς τὴν κοιλίαν σου καὶ λέγεις: “Σέ προσκυνῶ καὶ σέ λατρεύω, Κύριέ μου, ὅτι κατεδέχθης καὶ ἐσαρκώθης εἰς τὴν κοιλίαν τῆς Θεοτόκου διὰ τὰς ἁμαρτίας μας”. Τὸ βάζεις πάλιν εἰς τὸν δεξιόν σου ὦμον καὶ λέγεις: “Σέ παρακαλῶ, Θεέ μου, νά μέ συγχωρήσης καὶ νά μέ βάλῃς εἰς τὰ δεξιὰ σου μέ τούς δικαίους”. Βάνοντάς το πάλι εἰς τὸν ἀριστερόν ὦμον λέγεις: “Σέ παρακαλῶ, Κύριέ μου, μὴ μέ βάλῃς εἰς τὰ ἀριστερά μέ τούς ἁμαρτωλούς”. Ἐπειτα, κύπτοντας κάτω εἰς τὴν γῆν: “Σέ δοξάζω, Θεέ μου, σέ προσκυνῶ καὶ σέ λατρεύω, ὅτι, καθὼς ἐδάλθηκες εἰς τὸν τάφον, ἔτσι θά βαλθῶ καὶ ἐγώ”. Καὶ ὅταν σηκῶνσαι ὀρθός, φανερώνεις τὴν Ἀνάστασιν καὶ λέγεις: “Σέ δοξάζω, Κύριέ μου, σέ προσκυνῶ καὶ σέ λατρεύω, πὼς ἀναστήθηκες ἀπὸ τούς νεκρούς διὰ νά μᾶς χαρίσης τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον”. Αὐτὸ σημαίνει ὁ πανάγιος σταυρός».

* * *

Ὅπως διαπιστώνουμε ἀπὸ τὰ παραπάνω, τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ κλείνει μέσα του ὅλα τὰ σωτηριώδη γεγονότα, πού οἰκονόμησε ἡ ἄπειρη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸν «πεπτωκότα» ἄνθρωπο. Γι’ αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι σημεῖο σωτήριο, σημεῖο ζωοποιό, σημεῖο ἁγιαστικό, «νικοποιὸν ὄπλον» (ἅγ. Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων), «τῶν κακῶν ἀλεξητήριον» (ἅγ. Γρηγόριος Νύσσης), «κεφάλαιον τῶν ἀγαθῶν ἀπάντων» (ἅγ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος) γιὰ τούς χριστιανούς. Ἄς τὸ χρησιμοποιοῦμε, λοιπόν, ὅσο μπορούμε πιὸ συχνά, ἀγιάζοντας μ’ αὐτὸ κάθε πτυχὴ τῆς καθημερινῆς καὶ τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς.

